గుండెల మీది కుంపటి

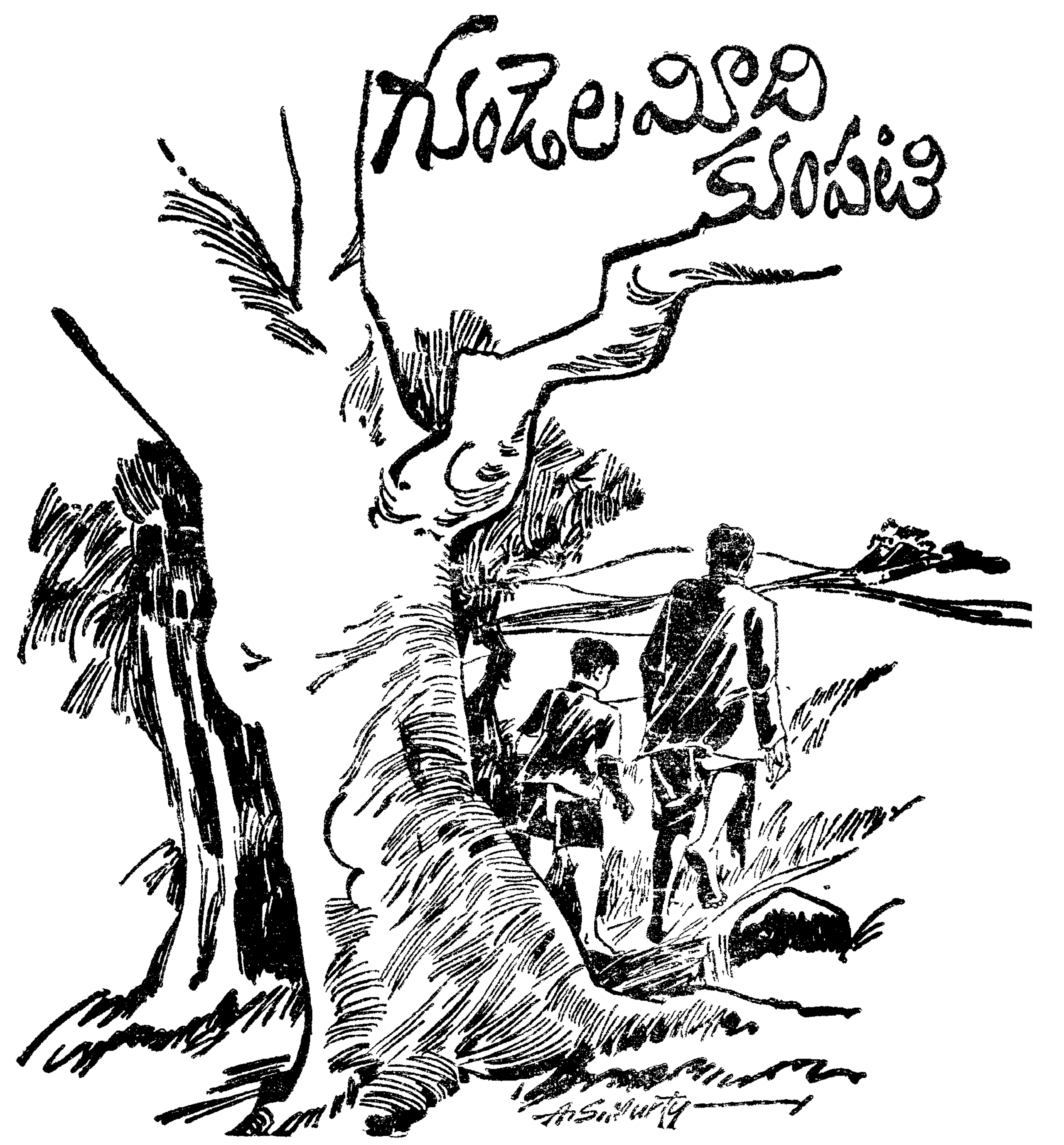

సెలయేటిలో నీటిని దోసిలితో తీసి త్రాగి జోగయ్య వేరేడు చెట్టుప్రక్క నున్న ఇసుకతిప్పెలమీద కూర్చుని పుస్తకం చదువుకుంటున్నాడు. పిల్లగాలులు పెట్టే గిలిగింతలకు పైరు మొక్కలు నృత్యం చేస్తున్నాయి. ఆవులూ, గేదెలూ, లేగ దూడలూ తృప్తిగా నీరు త్రాగి ఉల్లాసంగా ముందుకు సాగిపోతున్నాయి జంట జంటలుగా పక్షులు ఓ చెట్టునుంచి మరో చెట్టుకు ఎగురుతున్నాయి పుస్తకం మౌనంగా చదువుకుంటున్న జోగయ్యకు పశువులమీద కూర్చుని మనోహరంగా పాడు కుంటున్న చిన్న పిల్లలు కనుపించారు చిన్నప్పుడు వీళ్ళా వాళ్ళా చెప్పగా విన్న మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి యమధర్మ రాజు ఎవరైనా చనిపోతే అలావే గేదెమీద వచ్చి కంఠానికి పాశంవేసి ప్రాణము లాక్కుపోతాడని జోగయ్యకు గుర్తుకు వచ్చింది రాకపోనుగాని తల్లికి జబ్బుగా వుంది ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆ దీపం ఆరి పోయే పరిస్థితిలో వుంది తల్లిపోతే ఆ గ్రామానికీ తనకూ ఋణం తీరిపోతుంది. ఏవేవో తలపులు జోగయ్యకు వస్తున్నాయి.

ఇంతలో వెనుకనున్న పడిగాటలోనుంచి కుర్రాళ్ళు తన వైపు పరుగెత్తుకుంటూ రావటం చూశాడు వాళ్ళ చేతులనిండా జడివెళ్ళన్నాయి. తోటమాలి ఎదుముకు

మూలశంకకు
త్వరగా
నమ్మకమైన
హెడన్సా
చికిత్సను పొందండి
-శస్త్రచికిత్స
అవసరములేదు!
DOL 327 TEL

త్వరగా వెలలు తగ్గించబడినవి

[illegible]
మను 1కి ... రూ. 11లు, 2 ... 20లు, 3కి ... 29లు, 4కి ... రూ. 36/- [illegible]
ARVIND AGENCIES (APW-22)
P B 1408 Delhi 6

చ్రదకము, రక్షణకు పోలీసు 50షాట్ పిస్టల్ [illegible]

50 షాట్లు
[illegible] 99
50షాట్లతోడు రు.15.50 ... రు.2.50 ... రు3.50 [illegible]
ATLAS CO (16)
P. O. Box 1329 Delhi-6

గుండెలమీది కుంపటి

రావటంచేత వాళ్ళంతా జోగయ్య ముందు నుంచి పరుగెత్తుకుంటూపోతూ కొన్ని జీడిపళ్ళు రాల్చి మరీ చెట్లగుంపుల మధ్య దాక్కుని చూస్తున్నారు.

తోటమాలికి జోగయ్య మాత్రమే కనపించాడు. నిర్లక్ష్యంగా పుస్తకం వైపు చూసుకుంటున్న జోగయ్యను చొక్కా పట్టి పైకెత్తి రెండు లెంపకాయలు కొట్టాడు. జోగయ్య జాలిగా తోటమాలి వైపు చూశాడు. ఇంటికి మెల్లగా అడుగులు వేస్తుంటూ బయలుదేరాడు. మరో వైపు కుర్రాళ్ళ అలజడి విని తోటమాలి అటువైపు పరుగెత్తాడు. కుర్రాళ్ళంతా జీడిచెట్ల గుబురుల్లోంచి పైకివచ్చి తోటమాలి పీడ వదిలిందికదా అని సంతోషంలో గంతులు వేస్తున్నారు.

అదే త్రోవను పొరుగుగ్రామంలో తగవు తీర్చి వస్తున్న గ్రామ పెద్ద నాయుడు బాబు చేతిలో చేపాటికర్రతో కనిపించాడు. వాళ్ళలో నాయుడుబాబు కొడుకు గోపాలం కూడ వున్నాడు.

'ఏమిటలా చూస్తూ [illegible] నే ఇంటిదగ్గర లేకపోతేను. తోటల్లో పడతారు వాళ్ళు [illegible] చేస్తున్న [illegible] బాగుందిరా గోపాలం?'

'అదికాదు నాయుడు బాబూ! మనూరి జోగయ్య లేడూ! వాడొక్కడు పుస్తకం చదువుకుంటున్నాడు. మేమంతా జీడిపళ్ళు కోస్తుంటే తోటమాలి కర్ర పట్టుకుని వెంట తరిమాడు. మేమంతా పరుగెత్తుకుంటూవచ్చి కొన్ని జీడిపళ్ళు జోగయ్య దగ్గరపెట్టి గుబురుల్లో దాక్కున్నాము.. పాపం! జోగయ్య తోటమాలితో రెండు లెంపకాయలు తిన్నాడు.' అని గట్టిగా [illegible] చెప్పగా పక్కనే పిల్లలంతా గొల్లున నవ్వారు.

నాయుడు బాబు ముఖం పాలిపోయింది. అప్పుడే ఎక్కడ గ్రామంలో తగవు తీర్చి వస్తున్నారు. కొడుకు వాళ్ళ చేసిన ఘనకార్యానికి పాపం జోగయ్య అనవసరంగా దెబ్బలు తిన్నాడు. ఇలాటి విషయములో తన న్యాయం ఎటు జరుగుతుంది. చూసి చూసి కుర్రాణ్ణి కొట్టలేకపోయాడు.

అమాయకుడైన జోగయ్య ముఖం కండ్ల ముందు మెదలింది. నాయుడు బాబు కుర్రాళ్ళతో పరుగు [illegible] వెళ్ళి త్రోవలో జోగయ్యను కలుసుకున్నాడు.

'జోగయ్యా! అన్యాయంగా అందరూ కలసి నిన్ను కొట్టించారు! అవునా బాబూ?'

జోగయ్య అమాయకంగా నాయుడు బాబు ముఖంవైపు చూశాడు. ఆ చూపులో క్షమించేశక్తి, ఎంత శిక్షవేసినా అనుభవించే ఓర్మి ఫరవాలేదులెండి అన్న భావనా కనపించాయి.

ముందున్న ఉత్సాహం పిల్లల్లో ఇప్పుడు లేదు. తప్పుచేసి ఒప్పుకున్న వాళ్ళలా కుర్రాళ్ళు నాయుడుబాబు వెనుక నక్కి నక్కి వస్తున్నారు.

'పాపం! వీళ్ళమ్మ [illegible] ఉందండీ నాయుడుబాబూ!' అన్నాడు [illegible]

'అందుకనే వెంట [illegible] అందరూ కలసి కొట్టించారు. ఆ పిడుగులో ఇంకా ఏడుపు కూడా కలిసిపోయిందని [illegible] బాధించారు. జరుగుకీ పొరుగుకీ న్యాయం చెప్తాను. మన న్యాయం మనము తిద్దుకోలేము'

ఇంటికి దగ్గరకు వస్తున్నారు. ఇటు నటు పోతున్నవాళ్ళు జోగయ్యవైపు వింతగా చూస్తున్నారు. నాయుడుబాబుకి [illegible] ఇల్లు వచ్చింది. త్వరగా జోగయ్య ఇంటికి వెళ్ళారు. [illegible] జోగయ్య తల్లిని పోగొట్టుకున్నాడు. తండ్రికి వందనం చేశాడు. వాళ్ళను తాకి కళ్ళకద్దుకున్నాడు. తల్లి ప్రక్కనే కూర్చున్నాడు. నాయుడుబాబు పెద్ద [illegible] ప్రక్కకు పిలిచాడు.

'చూడు [illegible]! [illegible] రాత్రంతా చేరుకున్నా జోగయ్య ఇలానే కూర్చుంటాడు. ఇది కావాలి అది కావాలి అని అడడు. వాడి తత్వం మనకు వాళ్ళనుంచి తెలుసు. అమ్మమ్మ దగ్గర నానికి ఏర్పాట్లు చేయించి తర్వాత వాణ్ణి పట్నంలో ఉన్న నాదగ్గరకు పంపేయిస్తాను'

ఒంటరిగా వుంటే భయపడతాడని నాయుడు బాబు జోగయ్యను తన ఇంటి దగ్గరే పదిపూటలు ఉంచాడు. ఒకరోజు నాయుడుబాబు పట్నం పనిమీద బయలుదేరే ముందు జోగయ్యను పిలిచి 'జోగయ్యా!

ఒకవిషయం చెప్తాను. అలాఅని నిన్ను నేను తొందరగా వొదిలించుకుందామని కాదు. మా అమ్మ అప్పుడప్పుడు తన మనసులోని కోర్కెను చెపుతుండేది తాను చనిపోయేక నిన్ను పట్నంలోవున్న మా అన్నకు మెల్లగా అప్పచెప్పమని నాతోవస్తావా జోగయ్యా?' అన్నాడు

వస్తానన్నట్లు జోగయ్య తలూపాడు. మూటా ముల్లె సర్దుకున్నాడు గ్రామ ప్రజల దయవలన తల దాచుకోటానికిచ్చిన పూరిపాకను కడసారి చూశాడు పచ్చని చెట్లన్నీ మంచులో తడిసి ఏడుస్తున్నట్టున్నాయి చదువుకున్న ఇసుకదిబ్బ దాహానికి పుడిసెడు నీళ్ళు దోసిళ్ళతో త్రాగటానికిచ్చిన పిల్ల కాలువ. ఒక్కొక్కటీ దాటి ముందుకు పోతున్నాడు ఎవరితోనూ పోతున్నానని చెప్పలేదు నాయుడు బాబు వెనుకను మంత్రించిన వాడిలా పట్నం పోతున్నాడు.

'ఇన్నాళ్ళు యీ ఊరిలో పెరిగాడు. ఒక్కమాటన్నాడు కాదు' అని జోగయ్య స్నేహితులు అనుకున్నారు కాని వాడి తత్వమే అంత అన్న సమాధానము వాళ్ళకు వాళ్ళు చెప్పకున్నారు నాయుడు బాబు జోగయ్య పట్నం చేరి రామానుజయ్య ఇంటికి పోయారు నాయుడు బాబు వరండాలో నిల్చున్నాడు ఆతని ప్రక్కనే చేతి సంచితో జోగయ్య నిల్చున్నాడు. పట్నంలో వున్న తన అన్నయ్యఇల్లు ఆనాటికి చూసిన జోగయ్య మనసులో సంతోషించాడు. అన్నయ్య పిల్లలు ఎవరో క్రొత్తవాళ్ళు వచ్చారని కిటికీలోనుంచి చూస్తున్నారు

'అదుగో! ఆవిడే మీ వదినగారు కిటికీ ఊచలు పట్టుకుని చూస్తున్నవాళ్ళు మీ అన్నయ్య పిల్లలు మీ అన్నయ్య ఇంటికి వచ్చేవేళయింది మీ అన్నయ్య తర్వాతది మీ అక్క. పాపం! పెళ్ళి కాలేదు.. మాష్టరమ్మ ట్రెయినింగు అవుతోంది...తాను కూడ ఇంట్లో లేనట్టుంది'

నాయుడుబాబు చెపుతుంటే జోగయ్య తృప్తిగా విన్నాడు. అమ్మ పోయినా తన వాళ్ళున్నారని ఆనందించాడు

'ఇదుగో బుల్లిబాబూ! ఈయ నెవరో తెలుసా?'

పిల్లలు ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూసుకున్నారు.

'మీ చిన్నాన్న!'

'మా చిన్నాన్నా?!'

'ఆఁ—ఇన్నాళ్ళూ పల్లెటూర్లో వుండి పోయాడు ఇప్పుడిక్కడ వుండిపోవటానికొచ్చాడు'

'అరే తమ్ముడూ! పైకి వెళ్ళిచిన్నాన్న దగ్గర కూర్చుందాము రా! మూటలో పప్పులవీ వుంటాయి ఇస్తాడు'

నాయుడుబాబు చిన్నగా నవ్వుకుని త్రోవలో పిల్లలకని కొన్న బిస్కట్లు బిళ్ళలుతీసి పైకి పిలిచియిచ్చాడు పిల్లలు సంతోషంగా తింటున్నారు జోగయ్య వదిన కమలమ్మ వీళ్ళ రాకవలన లోపల్లోపల మండిపోతూ కాలు కాలిన పిల్లిలా తిరుగుతోంది

'అప్పుడప్పుడు కాళ్ళబేరానికి వచ్చిన నాయుడుబాబు అన్నంత పనీ చేశాడు. ఆ గుంట వెధవని ఇంట్లో అంటకట్టటానికి తీసుకువచ్చాడు.' అని మూలుక్కుంటూ చేతికి దొరికినవాటిని విసిరి కొడుతోంది అప్పుడే రామానుజయ్య ఆఫీసునుంచివచ్చాడు వస్తూనే జోగయ్య వాళ్ళను చూశాడు గుమ్మంలో జోగయ్య ముఖములో అమాయకత్వముంది. బలి చక్రవర్తిని మూడడుగుల స్థలం అడగటానికి వచ్చిన వామనమూర్తిలా వున్నాడు

'ఇదే రావటమా నాయుడుబాబూ!' పలుకరించాడు రామానుజయ్య.

'అవును బాబూ! లక్ష్మమ్మ కన్ను మూసింది తానున్నన్నాళ్ళూ చెప్పింది నేను మీతో అప్పుడప్పుడు పట్నం వస్తున్నప్పుడు చెప్పింది ఇదే! ఈ భారాన్ని మీమీద వెయ్యాలనికాదు నాకు భూములున్నాయి పాడిపంట వుంది నే చూసుకోగలను కాని లక్ష్మమ్మ ఒట్టు పెట్టుకుంది జోగయ్యను దిక్కుమాలిన వాడిలా విడిచిపెట్టకుండా నా అన్నవాళ్ళ దగ్గర కష్టమో నష్టమో పడెయ్యమంది... అందుకనే వచ్చాను'

రామానుజయ్య ఏమీ అనలేదు. అలా మెల్లగా బల్లమీద కూర్చుండిపోయాడు. నాయుడుబాబు మళ్ళీ చెప్పాడు

'జోగయ్య తత్వం నాకు తెలుసును ప్రపంచముతో సంబంధములేని వాడిలా వుంటాడు మీ రేమైనా పెడితే తింటాడు. లేదంటే అలానే కూర్చుంటాడు. . రామానుజయ్యా! నీ బాధ నాకు తెలుసును. ఇవి చేతులు కావు. కాళ్ళు. లక్ష్మమ్మ చనిపోయే ముందు అప్పచెప్పిన పనిని యీనాడు నేను చేసుకుపోతున్నాను'

నాయుడుబాబు లేచి నిల్చున్నాడు

'జోగయ్యా! నే వెళ్ళొస్తా నాయనా!' అన్నాడు జోగయ్య కండ్లలో కృతజ్ఞత చూపించాడు. అప్పుడప్పుడు కనుపిస్తుండు నాయుడుబాబూ! అన్న మాటలు పెదవుల మీద సూచాయగా కదలినట్టయాయి...

నాయుడుబాబు పోతున్నాడు . ..

ఎటూ చెప్పలేక రామానుజయ్య

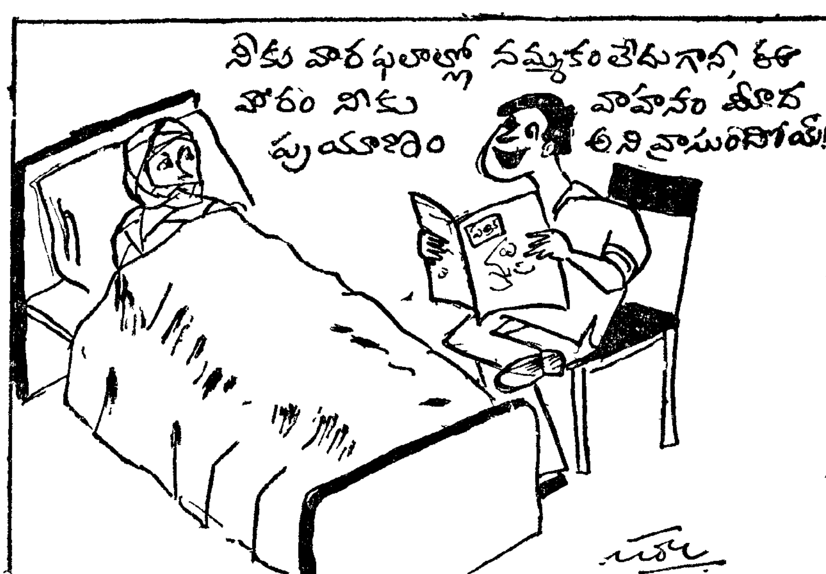

డాక్టరు కండి!

హోమియోపతి కోర్సు పోస్టు ద్వారా చదివి, M D H, Diploma పొందండి ఉచిత ప్రాస్పెక్టస్ నకు వ్రాయండి. వివరములకు :

HIND HOMEOPATHIC COLLEGE
(WAP) SONEPAT (HARYANA)

పుస్తకములు

5 పుస్తకముల సెట్టు రు 5-50
(1) కొక్కోకశాస్త్రం (2) సుహాగ్‌రాత్ (3) చుంబన పద్ధతులు, (4) 84 ఆసనములు, (5) రహస్యఫోటో ఆల్బం. ఒక్కొక్క పుస్తకం రు 2/- పోస్టేజి, పాకింగ్ అదనం. ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

SULEKHA TRADERS.
(WAT-7) Beat No 13 Aligarh.

రచయితలకు మనవి

మా కార్యాలయిం చేరే ప్రతిరచనతోనూ దానిరచయితగాని, రచయిత్రిగాని అది తమ స్వంతరచనేనని, దేనికీ అనుకరణ కాదని హామీ వ్రాసి పంపాలి. ఇటువంటి హామీ లేని రచనలను ప్రచురణకి స్వీకరించ లేము.

సంపాదకుడు
ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

గుండెలమీది కుంపటి

మెల్లగా లోనికి తప్పుకున్నాడు. భార్య ముఖం మహా భయంకరంగా వుంది ఏమన్నా కస్సు మంటుంది పిల్లలు ఆ వాతావరణానికి భయపడి పుస్తకాలు మనసులోనే చదువుకుంటున్నారు వసారాలో కూర్చుని ఒక్కొక్కటే ఆలోచిస్తున్నాడు. డిస్ట్రిక్టుబోర్డు హెడ్‌క్లార్కుగా చేస్తున్న తండ్రి దశరథ రామయ్యకు తానూ చెల్లెలు జానకీ మాత్రమే సంతానము జానకిని కన్న తర్వాత మశూచి వ్యాధితో తల్లి చనిపోయింది. జానకి ముఖం కూడ మశూచి వలన అంద వికారంగా తయారైంది... నాన్న మరి పెళ్ళిచేసుకోలేదు. కాని మనిషి కోబుద్ధి. ఎవరికర్మలో ఏముందో! పనిచేసుకుంటున్న వంటలమ్మతో సంబందం పెట్టుకు తిరగటం మొదలు పెట్టాడు ఇదిచూసి తననూ జానకినీ తాతగారు కోపంతో ఊరుతీసుకుపోయారు పెంచటానికి.. లక్ష్మమ్మకు జోగయ్య పుట్టాడు. జోగయ్య పితృగండాన పుట్టటంచేత తండ్రి కొన్నాళ్లకే కన్నుమూశారు ఒక్కొక్కటేగుర్తుకొస్తున్నాయి

ఆరిపోతున్న పొయ్యిని గట్టిగా వూది కమలమ్మ మెల్లగావచ్చి 'రోజులా కాకుండా ఆలోచనలో పడ్డారే!' అంది. రామానుజయ్య ఏమీ అనలేదు.

'నాకుతెలుసును. నాయుడు బాబు వచ్చినవాడిని వచ్చినట్టే సాగనంపాననీ ఏం మర్యాద చేయలేదనీ... మీ తమ్ముణ్ని పిలిచి పలుకరించలేదనీ.. అంతేనా?'

'ప్రతీదానికి విపరీతార్థం తీస్తావు కమలా నేపడేబాధ నీకుతెలియదంటావా?

మీరుపడుతున్నబాధ నాకెందుకుతెలీదూ నాన్నగారుచేసిన ఘనకార్యం! తలంచుకుని కుమిలిపోతున్నారు.'

'పుండుమీద కారంజల్లే స్వభావం కమలా నీది'

'అదయితే బాగుండేది. కారం తగిలేక కాసేపు మండినా తర్వాత మాడుకట్టి పుండు మానుతుంది ఈమాటల్ని గోరుచుట్టుమీద రోకటి పోటంటారు.'

రామానుజయ్య ఏమీ అనలేకపోయాడు కమలమ్మ కఠినమైన మాటలకు కలత చెందాడు. మళ్ళీ అందుకుంది.

'చూడండి మనసులో కోపం వున్నప్పుడే నిర్మొహమాటంగా అన్ని చెప్పాలి. తర్వాత ఇలా ఆవేదన మరిపుట్టదు. వీళ్ళు నాన్న రక్తమే! కాదనటములేదు. కాని ఇంట్లో కలిసిమెలిసి తిరగనిస్తే కొంప గౌరవం కాస్తా కారిపోతుంది. కొన్నాళ్ల తర్వాత మన పిల్లలకు రావలసిన సంబంధాలప్పుడు వీడివాడ్ని వెనకేసుకు వస్తారు బంధువులు. ఆ అరుగుమీదే అలా పడుండనియండి కొద్దిరోజుల్లో ఎక్కడో ఏదో పనిచూసుకు పోతాడు ... ఏం? దాచిపెట్టాడా ఇక్కడే వున్నన్నాళ్లూ గడపటానికి?'

రామానుజయ్య ఏమీ అనలేదు

'ఇరుగూ పొరుగూ ఎవరయ్యా ఇతడని అడుగుతారు మీ వూరివాడే అని చెప్పండి. పాపం గతిలేక ఇక్కడికి వచ్చి ఏదైనా వుద్యోగ ప్రయత్నంలో వున్నాడనండి. లేకపోతే పాత హిస్టరీ పాఠం అప్ప చెప్పకండి, దానివల్ల మంచి కన్న చెడు ఎక్కువుంది'

రామానుజయ్య కన్నులు బాధతో కప్పబడి కాలాయి ఎటూ చెప్పలేని పరిస్థితుల్లో ఏదో చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. కాసేపట్లో జానకి వచ్చింది మసక మసక చీకట్లో జోగయ్య అస్పష్టంగా కనుపించాడు ఎవరో ఏమో అనుకుని లోపలికి వెళ్ళి పుస్తకాలవి పెట్టింది

'చంటీ! ఇలారా!' అని అప్పయ్య కొడుకుని పిలిచింది.

'ఏమత్తయ్యా?' అనుకుంటూ వచ్చాడు చంటివాడు

'ఆ పైన అరుగుమీద వున్న దెవర్రా?'

'నాకు తెలీదత్తయ్యా!'

వెంటనే కమలమ్మ అందుకుంది.

'గుండెలమీది కుంపటంటే అర్థం తెలుసునమ్మా జానకమ్మా నీకు?'

జానకి ఏమీ అనలేదు. ప్రేళ్ళు నలుపుకుంటూ వదినవైపు అదోలా చూసింది.

'నీ విషయం చూడు! పెళ్ళి పెడాకుల్లేకుండా వికృతమైన ముఖంతో ఇన్నాళ్ళ ఇంట్లో వుండిపోయావు ఎప్పుడు నీనుంచి ఏ చెడ్డపేరు వస్తుందో అన్న భయం నాకూ మీ అన్నయ్యకూ. ఒకవేళ చెడ్డపేరు వస్తే అది నీతోనే అంతరించిపోదు.

మాసీ దవిరుచుకుపడుతుంది. అందుకనే ఆడ పిల్ల గుండెలమీద కుంపటంటారు. నీవు మొదటి కుంపటివి. అప్పై నున్నది రెండో కుంపటి. నాన్నగారు ఆస్తిపాస్తులు సంపాదించకపోయినా ఈ ఘనకార్యంచేసి మరీ పోయారు'

జానకికి కొంచెం అర్ధమైంది. తల్లీ తండ్రి గుర్తుకొచ్చారు. బాధతో బరువెక్కింది హృదయము. వదిన మాటలు మరీ బాధ పెడుతున్నాయి. బాధగా వుండని పారిపోలేదు. ఎక్కడికి పారిపోతుంది? చిత్రవధ యనుయాతనల్యాయిబు పడుతూ అన్నయ్య గృహంలో తలదాచుకోవాలి. కారణం తానాదని. వదిన కూడ ఆడదే! తనకూ ఆడ చదువు సంస్కారమున్నాయి. కాని ఎవరి భర్త దొరికి వారిది. అందులో నెలనెలకూ మిగలాలి. వంటలు వేలవాలి. భవిష్యత్తులో పిల్లల చదువులకు పెళ్ళిళ్ళకు డబ్బు పనికి వస్తుంది. అలాంటి ఆలోచనలతో వున్న వారికి జానకి జోగయ్యలాంటి వాళ్ళు చాల రోతగా కనిపిస్తారు. అభివృద్ధి నిరోధకులనిపిస్తారు.....

పైని లైటు వెలిగించి పెడుతూ జోగయ్య ఎట్లా వుంటాడో అని ఓరగా చూసింది. వచ్చినవాడు వచ్చినట్టే వున్నాడు. ఎవరూ నాడిలో ఏమాట్లాడినట్లు లేదనుకుని గ్లాసుతో మంచినీళ్ళిచ్చింది. గొంతుక ఆర్చుకు పోయివుందేమో జోగయ్య తృప్తిగా త్రాగాడు. అప్పుడే వచ్చిన రామానుజయ్య జోగయ్యకు ఏమైనా పెట్టమన్నట్టు జానకికి మెల్లగా చెప్పాడు. జానకి జోగయ్యకు అన్నం పెట్టింది. గిన్నెలు కడిగింది. ఆ అరుగు మీదే ప్రక్కవేసింది. మర్నాటి నుండీ స్నానమదీ ఎక్కడ చెయ్యాలో కాలకృత్యాలవీ ఎక్కడ తీర్చుకోవాలో చెప్పింది...

నిద్రపోయే ముందు కమలమ్మ తలుపులు వేస్తూ 'జానకీ! ఇలారా' అంది, చదువుకుంటున్న జానకి 'ఏం వదినా!' అంటూ వచ్చింది.

'అన్ని వస్తువులూ జాగ్రతగా వుంచుకో— వే వేరే చెప్పాలటమ్మా!... ఈ జాతి ఎలాంటిదో తెలుసా? తిన్నవాళ్ళు తినటము...తిన్న ఇంటికే వాసాల్లెక్కపెట్టటము. ప్రక్కింటి రాజుల కుర్రాడు చేసిన ఘనకార్యం విన్నావుగా! వాళ్ళన్నయ్య ఏదో నాలుగునెలలపాటు ఆదరించాడో లేదో పందెంపోతులా తయారై కళ్ళు నెత్తికెక్కాయి...కుక్కకు విశ్వాసముంటుందమ్మా! ఈ జాతికి మాత్రం విశ్వాసముండదు. చేతి వాచీ పెన్ బట్టలవీ ఎత్తుకు పారిపోయాడు...నాకు తెలి కడుగుతాను అవన్నీఅమ్ముకుంటే .పట్టుమని పదిరోజుల గ్రాసం — కాని పరువుపోతుంది. పరపతి పోతుంది. మళ్ళీ రమ్మంటే వస్తాయా? రావు—చచ్చినా రావు. మచ్చ మచ్చలావే వుండిపోతుంది.'

జానకి మౌనంగా చూస్తోంది.

'పట్టుకు పోయినవాళ్ళు పట్టుకు పోతారు. చెడ్డపేరు తక్కిన వాళ్ళకు మిగులుతుంది...ఫలానా వాళ్ళ అబ్బాయి... ఫలానా వాళ్ళ తమ్ముడు...ఇట్లాంటి పేర్లు మిగిలి పోతాయి'

జానకి ఏమీ అనలేదు. మౌనంగా గదిలోనికి వెళ్ళిపోయింది. జోగయ్యకు తోటమాలి కోటయ్య తోటలో కొద్దిరోజుల క్రితం కొట్టిన లెంపకాయలు గుర్తుకొచ్చాయి. విధి చేతిలో కీలుబొమ్మ. నోరున్నవారు నాలుగు అబద్ధాలుచెప్పి నేరం తప్పించుకోగలరు. నోరులేని దురదృష్టవంతులు అమ్మవారి జాతరలో బలికోసరం వెళ్ళే మూగమేకల్లా సంఘానికి దొరికి పోతారు. ఆ చిన్నిహృదయము ఏవేవో భావనలు బాధలు గడచిన రోజులు భవిష్యత్తులో అవాంతరాలు తలపోస్తోంది. దిక్కులేనివారు డబ్బులేనివారు ప్రపంచానికి ప్రతిబంధకము. అన్నయ్య కుటుంబానికి తాను ప్రతిబంధకముగా వున్నాడు. పిడికెడు గింజలు మిగిలితే ఎందుకైనా పనికివస్తాయనుకునే కరువు రోజులు. గుండెలమీద కుంపటిలా ఎందుకుండాలి?.....నిద్ర పట్టడు — శరీరమంతా చీమలు ప్రాకుతున్నట్టున్నాయి. పట్టీ పట్టని నిద్రతో ఆవులింతలు తీస్తున్నాడు. జానకి మెల్లగా లేచివెళ్ళింది. జోగయ్య ఇంకా నిద్ర పోలేదు. జానకిని చూసి గోడవైపు తిరిగి పోయాడు.

'ఏవో తలుచుకుని బాధపడకు తమ్ముడూ! వదిన ఎప్పుడూ అంతే!' మనల్ని కాదనుకోవాలి. కాదనుకుంటే ఇలా గడిపెయ్యగలము. లేదా ఒక్క క్షణం గడప లేము. ప్రపంచంలో గడపాలంటే మొండికెత్తాలి. గుండెను రాయిచేసుకోవాలి' మెల్లగా చెవిదగ్గర చెప్పి నిద్రపోయేందుకు తన గదికి పోయింది.

మందంగా రోజులు గడుస్తున్నాయి. చాలీచాలని తిండితో జోగయ్య కొద్దిగా చిక్కిపోయాడు. పగలంతా ఏ అరుగుమీదో ఏ చెట్టునీడనో గడిపేవాడు. భోజన సమయానికి ఇల్లుచేరుకునేవాడు. ఒక రోజు మధ్యాహ్నం ఎండ విపరీతంగా వుంది. తలనొప్పిగావుంది జోగయ్యకు. తూలుతూ ఇంటికివెళ్ళి అరుగుమీద పడుకున్నాడు. కమలమ్మ కరుకుమాటలు కిటికీలోంచి శూలాల్లావచ్చి గుచ్చుకున్నాయి.

'ఉద్యోగస్థుడొచ్చాడు ఉద్యోగస్థుడు... మూడు పూటలూ మస్తుగా తిండి. మరే పనీలేదు. కిరాణాకొట్లో కావలసినంత పద్దు రాసైపోతోంది. ఈయనగారికి చూస్తే దగ్గు జ్వరము — కొన్నాళ్ళదోనానికి కొన్నాళ్ళింటిదగ్గర...భగవంతుడా! నాతలరాత ఇలా రాశావేమిరా?' అని నెత్తీ నోరూ కొట్టుకుంటోంది. నిరాదరణతో జోగయ్యను వొదిలించుకుందామని చూస్తోంది. గంజిలో పిడికెడు మెతుకులు వేసి గిన్నెను వంటవాడితో పంపింది అరుగు మీద పెట్టెయ్యమని. ఉప్పు కూడ వెయ్యటం మరచింది కోపంలో. ఇంతలో ఎక్కడినుంచి వచ్చారో నాయుడుబాబుగారబ్బాయి గోపాలం మరోఇద్దరు కుర్రాళ్ళు జోగయ్య ఇల్లు వెతుక్కుంటూ వచ్చారు.

'జోగయ్యా! పొద్దుట తొమ్మిది గంటలకు వచ్చినవాళ్ళం ఇప్పటికి నిన్ను కనుక్కున్నామోయ్!'

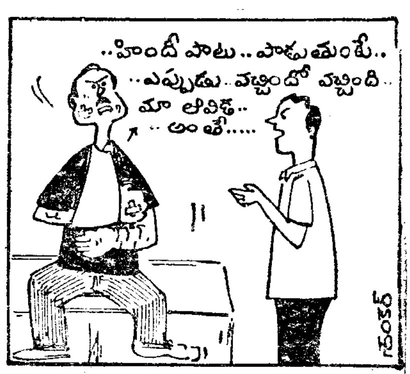

బాధను సూచించే నవ్వు నవ్వాడు జోగయ్య. గిన్నెలోని గంజితో ఈగలు ముష్టియుద్ధం చేస్తున్నాయి. జోగయ్య బ్రతుకు తృటికాలంలో అర్థమైపోయింది వాళ్ళకు.

'జోగయ్యా! అలా పోయివద్దాంరా!' అని జోగయ్యను హోటల్ కు తీసుకువెళ్ళారు. నలుగురూ భోజనం చేశారు

'ఈ మూడు నెలలకూ ఇదే మంచి భోజన మనుకుంటాను..... . అవునా?' గోపాలం అడిగాడు.

'పిడ్సలాంటివేమీ అడగకురా నాయనా!. ఇంతకూ మనం వచ్చిన విషయం ఆలోచించండి' అన్నాడు మరో అబ్బాయి.

'జోగయ్యా! రేపు మన లాంటి కుర్రాళ్లను మిలిటరీకి తీసుకుంటారట! పేపర్లో వేశారు మన ఊరి హవల్దార్ అప్పలస్వామి యీవూరి రిక్రూటింగు ఆఫీసులో వున్నాడు. మనల్ని తప్పక తీసుకుంటారు పెద్ద పెద్ద పట్టణాలను చూడవచ్చు, సినీమా వాళ్లను చూడవచ్చు, స్టుడియోల్లో షూటింగులుచూడవచ్చు— మాతో నువ్వుకూడ రా!'

జోగయ్య ఏమీ అనలేదు

'కుక్కకన్న హీనంగా చూస్తున్నారు మీ వాళ్ళు నిన్ను కుక్కకు పోసిన గంజైనా నయం కాస్త బాగుంటుంది మాతో వచ్చేక మంచి వెద్దామేం మానుకుంటాము'

జోగయ్య ఏమీ అనలేదు ... త్రోవలో రాత్రికి తినవలసినవి కొనుక్కున్నారు లక్కడక్కడ గడిపి రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు ఇల్లు చేరుకున్నారు. జానకి వరండాకు అనుకుని వున్నగదిలో చదువుకుంటోంది. వాళ్ల సామాన్లవీ అరుగు మీద పెట్టుకున్నారు. జానకి గుండెలో బెదురు పట్టుకుంది జోగయ్యను చూడటమే వదినకు బ్రహ్మాండమైపోతోంది, వానరమూకలా వెనుకని మరో ముగ్గురు వచ్చారు. వీధి తలుపులన్నీ కమలమ్మ దడ దడ శబ్దం చేస్తూ మూసింది, జానకి మెల్లగా పైకి వచ్చింది.

'చూడండి—మాకేం అక్కర్లేదు తిండీ తైలం మా దగ్గరున్నాయి. తిన్న తర్వాత గొంతుక తెగటానికి నీళ్ళుండా లంటరా?

గుండెలమీది కుంపటి

యీ ఇంట్లో అవైనా దొరుకుతాయా?'

జానకి ఆగమంది, వెనుతిరిగి వెళ్లి పెద్ద లోటా తో నీళ్ళతీసుకు వచ్చింది. వాళ్ళు తెచ్చుకున్నవి ఐదుభాగాలు చేశారు. నాలుగు భాగాలు వాళ్ళు తీసుకుని ఒక భాగం జానకి కీయ బోయారు

'అబ్బాయిలూ! నే ఒకటి అడుగుతాను చెప్పండి 'ఇన్ని వస్తువులు ఖరీదైనవి కొన్నారు ఈ డబ్బు మీ కెక్కడిది? నిజం చెప్పండి!' అని అడిగింది

'మాకేమండీ! గరిసెలకొద్దీ ధాన్యం పండుతుంది. ఇంటో అడిగి తీసుకు వచ్చాము ఆ లడ్లాలవీ తీసుకోండి'

'మీ మాటల్ని నమ్మలేక పోతున్నాను ఇది ఇలా వుంచుకుని తెల్లవారేక మీరే తినండి' అని జానకి తన గదిలోనికి పోయింది ... నిద్రపోయేవాళ్ళ నిద్రపోక పాటలూ పద్యాలు కూనిరాగం తీయటం మొదలు పెట్టారు జోగయ్యకూ జానకికీ వెంగగా వుంది భరించరాని కష్టంలో కమలమ్మ కిటికీ వద్దకు వచ్చింది.

'విశ్వాసంలేని వెధవలు చాటుమాటుగా ఉత్తరం రాసి గుంట వెధవల్ని నామీద యుద్ధానికి లాక్కువచ్చారు ఇన్నాళ్ళు చూసింది పోయింది దీనంతటికీ వెనుక నుండీ నాటక మాడిస్తున్న వ్యక్తి వుండనే వుంది'

జానకి ఆత్రుతగా వెళ్లి ఆ కుర్ర వాళ్లను నాలుగు కేకలు వేసింది

'చూడు నాయనా! మీరేదో గొప్పగా వుంటుందనేమో గిల్లి కజ్జాలు తెస్తున్నారు తెల్లవారితే మీ ఇంటికి మీరు పోతారు మా బ్రతుకులు మాత్రం చెడగొట్టకండి బాబూ!'. . ...

మర్నాడు ప్రొద్దుట చంటి పిల్లలు జోగయ్యవాళ్ళు ఏం చేస్తున్నారో చూద్దామన్న కుతూహలం కొద్దీ లోపల్నుంచి కిటికీ ఊచలు పట్టుకుని చూస్తూ, 'చిన్నాన్నా!' అని పిలుస్తున్నారు గోపాలం వాళ్ళకు ఇడ్లీ పొట్లం ఇస్తుండటమూ కమలమ్మ కోపం కొద్దీ చంటివాళ్ల పీపుమీద గట్టిగా కొట్టి క్రిందికి పడ గొట్టట మూ ఒకేసారి జరిగిపోయాయి.

'పాపం! చంటి వాళ్లను ఎందు కండమ్మా అట్లా కొడతారు. వాళ్ళు మాత్రం ఏం తప్పు చేశారు! చిన్నాన్నా అన్నారు అంతేగా?'

'చిన్నాన్నట! చిన్నాన్న నానాజాతి వెధవ అంత చిన్నాన్నలే— యీ వెధవ ఇంట్లో చేరిందగ్గర్నుండీ వచ్చే బంధువులు రావటం మానేశారు'

'బంధువులంటే మీ ఆయనగారి తరఫు వారు కాదన్నమాట!.. మీ అమ్మా నాన్న ఇత్యాదులన్నమాట!'

'వాగుడు మానండిరా! దయితలచి ఓ రాత్రికి గుమ్మంలో వుండనిచ్చాను'

'చూడండమ్మా! మేమూ జోగయ్య జాతీయ సైన్యంలో చేరిపోవటానికి పోతున్నాము నెత్తిని ఉక్కుటోపీ కాళ్ళకు బూట్లు మేజోళ్ళు నడుముకు బెల్టు దానినంటి పెట్టుకుని తుపాకి గుళ్ళు చేతిలో రైఫిల్ ఇదంతా ఎందుకో తెలుసునమ్మా! శత్రువుల్ని భయపెట్టటానికి . సమయమొస్తే దేశం కోసం రక్తాన్ని చిందించటానికి'

ఖర్ర నిండా మాటలే వెధవలకు — మిమ్మల్నని లాభమేముంది మీ చేత అనిపిస్తున్న వాడిననాలి'

'ఏమండోయ్! వెర్రిబాగులవాడు జోగయ్య వాణ్ని మాత్రం మరేమీ అనవద్దు'

'కట్టకట్టుకు చావండిరా ! నాకేం!' అనుకుంటూ కమలమ్మ కిటికీ మూసింది. లోన రామానుజయ్య దగ్గుతున్నాడు. బయలుదేరేముందు జోగయ్య అన్నయ్య నొక్కసారి దూరంనుంచైనా చూడాలని ఆశపడ్డాడు. కాని వదిన కిటికీ మూయటం వలన ఆ ఆశ నిరాశగామారింది జోగయ్యను వెంటబెట్టుకుని గోపాలం వాళ్ళూ రిక్రూటింగ్ ఆఫీసుకుపోయారు........

రోజులు గడుస్తున్నాయి. జోగయ్య తిరిగివచ్చినజాడ మరి కనుపించలేదు ఒక కుంపటి వొదిలిందని కమలమ్మ లోలోన సంతోషించింది వెళ్ళేముందు వాడి నొక్కమారు చూడలేకపోయామే అని జానకి రామానుజయ్య విచారిస్తూనే వున్నారు. ఒకప్పుడు తండ్రిచేసిన తప్పుకి కుటుంబమంతా కలసి విధించిన పెద్దశిక్షను జోగియ్య

అమృతంలా అందుకున్నాడు. వాడిని జయించినవాడు మరి లేడనుకున్నారు.

కొద్దిరోజులుగడిచాయి. రామానుజయ్యకు క్షయచిహ్నాలు కనుపించాయి. కమలమ్మ గుండెలదరిపోయాయి. ఇంత పెంకె కమలమ్మ కుప్పలా కూలిపోయింది. పిల్లల్ని దగ్గరకులాక్కుని గడగడ వణికిపోయింది.

జానకి ట్రయినింగయితే అయింది కాని టీచర్‌పని దొరకటానికి మరి కొంతకాలం పడుతుందని అక్కడక్కడ ప్రైవేట్లు సంపాదించి అన్నయ్య కుటుంబానికి చేతనైన సహాయం చేస్తోంది.

ఒకరోజు నాయుడు బాబు పల్లెనుంచి పట్నం వచ్చాడు. రామానుజయ్య స్థితికి చాల విచారించాడు. మాటల సందర్భంలో అన్నాడు.

'మనవాళ్ళు యుద్ధానికి తయారవుతున్నారు నాకు విచారంగా వుంది ఏం చేస్తాం? పోరున్నవాళ్ళు నాలుగు అబద్ధాలాడి వాళ్ళను వాళ్ళు రక్షించుకో గలరు, కాని జోగయ్య నట్టి అమాయకుడు. పల్లె వాతావరణములో పెరిగాడు. ఇన్నాళ్ళూ ఎలా తట్టుకో గలుగుతున్నాడో ఏమో! వీళ్ళంతా ఒకేచోట బొంబాయికి దగ్గరగా వున్న కేంపులో వున్నారట! అంతా క్షేమంగా వున్నామంటూ మావాడు అప్పుడప్పుడు జాబులు రాస్తున్నాడు.'

జోగయ్య క్షేమంగా వున్నందుకు జానకి చాల సంతోషించింది.

'నాయుడు బాబూ! వాళ్ళకు సెలవు లిస్తుంటారు కదూ?' అని జానకి అడిగింది.

'ఇస్తారమ్మా! వాళ్ళు వెళ్ళి నాలుగు నెలలేగా అయింది మరి రెండు నెలలలో సెలవుల్లో వస్తాడు.'

రామానుజయ్య మౌనంగా వున్నాడు. జానకి ధైర్యం చేసుకుని అడిగింది 'నాయుడుబాబూ! ఇంటి కాగితాలు దగ్గర పెట్టుకుని ఓ అయిదువందలరూపాయలు అప్పుక్రింద ఇవ్వండి. మా అన్నయ్య క్షయతో బాధపడుతున్నాడు. మంచిమంచి ఇంగ్లీషు మందులు వాడాలట'

ఇంతలో కమలమ్మ కాఫీ పట్టుకు వచ్చింది. నాయుడుబాబుని పుచ్చుకొమ్మని బలవంతం చేసింది నాయుడుబాబు కళ్ళ ముందు ప్రపంచపు తీరు గుర్తుకు వచ్చింది...జోగయ్యను తీసుకువచ్చినరోజూ, అప్పుడప్పుడు జోగయ్యగురించి చెప్పటానికి కమలమ్మ ఇంటికి వచ్చినరోజులు ...పాలి కాపుకన్న తన్ను హీనంగా చూసిన రోజులు...త్రుటిలో గుర్తుకు వచ్చాయి. ఐదువందలు డబ్బు కావలసివచ్చి ఓ కప్పు కాఫీ తీసుకువచ్చారు. ఆనాడు నిల్చునే మాట్లాడిన నాయుడుబాబు ఈనాడు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

'కాఫీ చల్లారిపోతోంది... తీసికోండి నాయుడుబాబూ!'

మళ్లీ ఈ ప్రపంచంలోనికి వచ్చిన నాయుడుబాబు 'ఛ! వెర్రివాళ్ళు ... వాళ్ళేదో తెలివితక్కువకొద్దీ అలా ప్రవర్తిస్తేనే కూడ కఠినంగావుండాలా వాళ్ళవసరం వచ్చిందని ... అపకారికి ఉపకారం చేయాలి' అని లోన అనుకున్నాడు. కాఫీ తీసుకుంటూ అన్నాడు.

'ఉన్నదంతా రైతులకు భూములమీద అప్పిచ్చానమ్మా! చేతిలో మీ రడిగినంత పైకం ఇప్పుడు లేదు ... ఇదే ఇంతసేపూ ఆలోచిస్తున్నాను...ఒక్క మూడురోజులాగి ఇస్తేనో?'

'అలాగే నాయుడుబాబూ! మూడు రోజులేంటి! వారంరోజులైనా ఆగుతాము ...ఏదో డబ్బు సర్దటం కావాలి'

రామానుజయ్య ముఖము వికసించింది జానకి చొరవకు— నాయుడుబాబు మూడు రోజుల తర్వాత వస్తానని రామానుజయ్యను ధైర్యంగా వుండమనిచెప్పి వెళ్లిపోయాడు. ఆయన వెళ్ళిన పావుగంటకు ఆ వార్డు పోస్టుమన్ త్రిపురారిభట్ల కమలమ్మపేర అరవైరూపాయల ఫేమిలీ ఎలాట్‌మెంట్ మనీఆర్డరు తీసుకువచ్చాడు.

'మిలిటరీలో వున్న జోగయ్య మీ వాళ్లేనా అమ్మా?' అని పోస్టుమన్ అడిగాడు మావాడే అని కమలమ్మ అనలేకపోయింది.

'మా తమ్ముడేనయ్యా!' అని రామానుజయ్య సమాధానం చెప్పాడు.

'ప్రతీనెలా అరవైరూపాయలు మీ పేరను జబల్‌పూర్‌నుంచి వస్తుంటాయమ్మా! ఇదుగోండి ఫారం! సంతకం పెట్టండి'

మతిపోయిన మనిషిలా అయిపోయింది కమలమ్మ. జానకి సంతోషానికి అంతు లేదు. జానకి వదిన చేత మనీఆర్డర్ ఫారం మీద సంతకం పెట్టించింది. కమలమ్మ సంతకంపెట్టి చరచరా లోనికి వెళ్ళిపోయింది. జానకి డబ్బు పుచ్చుకుంది. కమలమ్మ జానకి ముఖంగాని రామానుజయ్య ముఖంగాని చూడలేకపోతోంది. జోగయ్య తనను వెక్కిరిస్తున్నట్టు బాధపడింది. లోనికి వెళ్ళి జానకి నచ్చచెప్పింది.

'వదినా! వాడి మనసు నీకు తెలీదు. చాల మంచివాడు. ఏదో డబ్బు సహాయం మనకు చేయాలనే పరుదేశం లోనే సంపించాడు. వాడికి మాత్రం ఎవరున్నారు చెప్పు నే మరికొన్ని ప్రైవేట్లు సంపాదించి మరి కొంతడబ్బు సంపాదిస్తాను.

(63 వ పేజీ చూడండి)

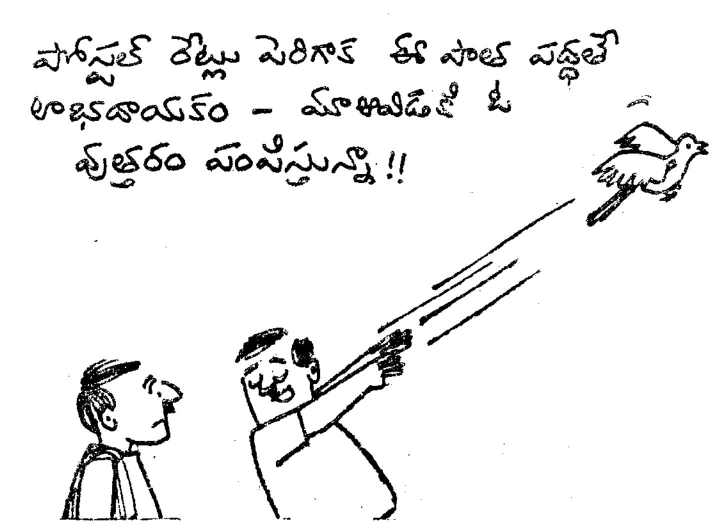

ధైర్యంగా వుండాలి. అన్నయ్య నయమై పోతాడు...ఫరవాలేదు'

కమలమ్మ జానకి చేతులు పట్టుకుని గట్టిగా బాధతో గుటకలు వేసింది. 'జానకీ! నిన్నూ జోగయ్యనూ హీనంగా చూశాను. రాక్షసికన్న హీనంగా ప్రవర్తించాను. గుండెలమీది కుంపట్లని నిన్నూ వదిలిపోతారా అని నా అంతరంగాన్ని బాధ పడ్డాను. తల్లి లేని కష్టంలో ఇద్దరూ కలసి నా కుంగిన హృదయాన్ని రక్షిస్తున్నారు.'

'గుండెమీది కుంపటున్నవాళ్లు ఏమేం క్రొత్తగా సృష్టించింది కాదు వదినా!... ఎదిగిన ఆడపిల్ల పెళ్లి లేకుండా ఇంట్లో వుంటే భరించేవాడికి గుండెమీది కుంపటికాక మరేంటి? ఎదిగిన మగాడు పనీ పాటా లేకుండా పూరి తిరిగి మూడుపూటలా ఇంటికి చేరుతున్నాడు గుండెమీది కుంపటికాక మరేంటి? నేనే పెళ్లి తరువాత వుంటూ నేనూ ఆడే మాటంటాను. ఉన్నలేక నవ్వేవాళ్లు ఆ మాటల్ని అలా అనిపిస్తాయి...'

ఐదునెలలు క్షణంగా గడిచిపోయాయి. రామానుజయ్య ఆరోగ్యము పూర్తిగా కుదుటబడింది. మామూలుగా ఉద్యోగానికి పోతున్నాడు. జానకి ఎన్ని జాబులు వ్రాసినా జోగయ్య తిరుగు జాబులు వ్రాయలేదు. రోజులు గడుస్తున్నాయి. నాయుడు బాబు పెద్దకూతురుకు బాగులేక రామాపురం వెళుతూ అప్పుడే చిన్నకూతురు పెళ్లి సంబంధాలు చూడటము తన కర్తవ్యంగా పెదుగు కర్తవ్యంగా తలలు పిరగొట్టుకుంటే కమలంకేసి పట్టించుకోలేదు. ఇట్లాంటివాటిలో మునగలుంచేల నాయుడుబాబు సెలవులో వచ్చిన గోపాలం జోగయ్య వాళ్లతో మాట చెప్పి ఒక్కనాడైనా మాట్లాడలేక పోయాడు. ఊరుకు వెళ్ళిపోతున్న రోజున స్టేషన్‌కైనా నాయుడుబాబువెళ్లి 'జాగ్రత్తగా వుండండి బాబూ!' అని చెప్పలేక పోయాడు తిరిగిరాక. మరి కొన్నిరోజు లైంతర్వాత నాయుడుబాబు రామానుజయ్య కుటుంబాన్ని చూడటానికి వెళ్ళాడు.

'ఏమమ్మా కమలమ్మా! మరదిగారు బొంబాయినుంచి ఏంతెచ్చారు? మాతో మైనా వుంచారా లేక అన్నీ మీకేఇచ్చారా?'

'జోగయ్య ఊర్లో లేడా నాయుడు

గుండెలమీది కుంపటి

(౫౫–వ పేజీ తరువాయి)

బాబూ?' అంది కమలమ్మ ఆశ్చర్యంతో.

'మీ ఇంటికి రావటేదా? అరరే! రాక పోకా వెళ్లటమూ అంతా లేదే!' నాయుడుబాబు బాధతో ఆశ్చర్యంతో అరుగు మీద గోడకు చేరబడి పోయాడు...

'ఆ మధ్య నాకొక నే తిరగటంమై పోయింది వమ్మా! లేకపోతే దగ్గరుండి మీ ఇంటికి తీసుకు వచ్చేవాడిని'

కమలమ్మ ఏం మాట్లాడలేక పోయింది ...నాయుడుబాబు వెళ్లిపోయాడు. జానకి, రామానుజయ్యకి, అన్ని విషయాలూ తెలుసుకుని వాళ విచారించారు.

'కమలా! ఎలాగా వాడు రాకపోకలను మంటవ్వింది. లేకపోతే వాడిముఖం చూడటము ఎంతెంతో కష్టమయేది. ఆ నరకబాధ మనం పడలేమని వాడు ఆలోచించి మరి రేశాడు' అని రామానుజయ్య కమలమ్మను జానకిని ఓదార్చాడు.

రోజులు వరుసగా సాగిపోతున్నాయి. కమలమ్మపేర మనీఆర్డర్లు వస్తూనేవున్నాయి. కొన్నాళ్ళకైనా మనసు కుదుట పరచుకుని రాడా అని ఆ కుటుంబంలోని వారంతా ఆశతో ఎదురు చూస్తున్నారు. ఒక రోజు కమలమ్మపేరను గోపాలం బొంబాయి నుంచి టెలిగ్రామ్ కవరు పంపించారు. కమలమ్మ ఆతృతగా విప్పింది.

'శ్రీమతి కమలమ్మ గారికి వందనములు ... ఇక్కడ అంతా క్షేమం — మీరుకూడ క్షేమమని తలంతుము. ఈ కవరులో పెట్టింది మీ పేర ఇదువేల రూపాయల ఇన్సూరెన్సు పాలసీ— నా ఆఫీసులో ఒక గుమస్తా అందరిచేత చేయించటముచేత జోగయ్య తప్పించుకోలేక మొహమాటంకొద్దీ ఒక పాలసీ తీసుకుని మీ పేర వ్రాశాడు. దీని వివి పి దగ్గర జాగ్రత్తగా వుంచండి... ఒక రహస్యమైన విషయం...ప్రస్తుతం మేము గోవా విమోచనానికి ప్రభుత్వం తరఫున యుద్ధానికి వెళుతున్నాము. గుండెంమీది కుంపటిలా భారతదేశంలో మిగిలివున్న చిన్న మనం పోర్చుగల్ వాళ్ళ పెత్తనంలో బాలెల్లా తరిమి వేసేద్దాము. ధర్మం మనవైపున వుంది. రోజూ పత్రిక చూడండి — గోపాలం!...' పక్షంరోజుల తర్వాత జోగయ్య యుద్ధంలో చనిపోయినట్లు ప్రభుత్వం ఇక గాథ సంతాపాన్ని తెలియచేస్తూ కమలమ్మపేర తంతి పంపింది. కమలమ్మ ఏడుస్తూ తలంచుకొంది.

'బాబూ జోగయ్యా! నిన్ను గుండెంమీది కుంపటిని బాధతో కేదరించుకున్నాను నువ్వు నిజంగా నా గుండెల్లో కుంపటి రాజేసి వెళ్లిపోయావు. తలంచుకున్న కొద్దీ భరించరాని బాధగా వుంది బాబూ! ఒక్కసారి కనుపిస్తే మరేం అను కోకు నాయనా! ఏదో పిచ్చిబుద్ధి కొద్దీ అలా ప్రవర్తించాను. నన్ను క్షమించమని నా కొడుకుడే ప్రతిమాట కుంటూ మనుకున్నాను, కనుపించకుండా శాశ్వతంగా మా అందరికీ అందనంత అనంతదూరం పోయి పోయావు. ఈ బాధ భరించలేక పోతున్నాను బాబూ! వచ్చి నామీద పగ సాధించావు జోగయ్యా'

పిచ్చిదానిలా ఏడుస్తోంది కమలమ్మ.

జానకీ రామానుజయ్య బిగ్గరగా ఏడుస్తూ, ఏడుస్తున్న కమలమ్మను ఓదారుస్తున్నారు.

కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యులుగారి

"మేల్ మాయిల్ మందు"

నల్లరంగు, ఎర్రరంగు పొడలు, దద్దుర్లు, గజ్జి, కారియా చెడ్డనీరు వ్యాపించినందున ఏర్పడు వినుగు పుట్టించు రణములు మొదలగు

దీర్ఘకాల చర్మరోగములకు ఉత్తమ నివారిణి

విక్రయము లకు

సిద్ధ డాక్టర్ కే టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యులు & సన్సు

5/22, మేల్‌మాయిల్. (P. O) N. A. Dt.